

Warszawa, dnia 24 marca 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PO.zs.50.1.2021

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych
ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 16 marca br. (znak: KRIR/MR/235/2021) w sprawie przekazania przez Krajową Radę Izb Rolniczych pisma Podlaskiej Izby Rolniczej odnośnie płatności przejściowej dla rolników gospodarujących na obszarach, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny, uprzejmie informuję, że przedmiotowe pismo wpłynęło także bezpośrednio do MRiRW. W załączeniu przekazuję Panu Prezesowi odpowiedź w tej sprawie przekazaną Podlaskiej Izbie Rolniczej.

Odnosząc się natomiast do poruszonej przez Pana Prezesa kwestii zasad wyznaczania obszarów ONW, pragnę przypomnieć zgodnie z poniższym.

Jak już wielokrotnie informowaliśmy, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1305/2013¹ nowa delimitacja ONW z ograniczeniami naturalnymi składała się z dwóch etapów i oba te etapy były obowiązkowe:

- wyznaczenie ONW na podstawie jednolitych unijnych kryteriów biofizycznych;
- procedura zawężenia obszarów (ang. *fine tuning*) w celu wyłączenia ze wsparcia jednostek administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych) charakteryzujących się intensywną produkcją.

Według służb Komisji Europejskiej (KE) na takich obszarach nie istnieje ryzyko zaprzestania prowadzenia produkcji.

KE opracowała wytyczne² odnośnie prawidłowego sposobu przeprowadzenia procedury *fine tuning*. W dokumencie tym zapisano, iż niektóre ograniczenia naturalne (np. słaba produktywność gleby) mogą zostać pokonane przez działalność gospodarczą (tj. wybór konkretnych systemów produkcji rolniczej i metod produkcji). W takich przypadkach obszary te muszą zostać wykluczone ze wsparcia w ramach

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

² Fine-tuning in areas facing significant natural and specific constraints (7/2016)
https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/w11_anc_guidance_fine-tuning.pdf

ONW, ponieważ ograniczenia naturalne nie wywierają negatywnego wpływu na prowadzoną na nich działalność rolniczą, więc na tych obszarach nie istnieje ryzyko zaprzestania prowadzenia produkcji rolnej. W dokumencie tym została również zawarta informacja, iż stosunkowo wysoka obsada zwierząt na danym obszarze oznacza pokonanie ograniczeń naturalnych i możliwość prowadzenia dochodowej produkcji rolnej. W tym miejscu należy zauważyć, że przyjęta w procesie zawężania obszarów do oceny intensywności produkcji wartość wskaźnika obsady zwierząt (tj. liczba przeliczeniowych sztuk zwierząt jest równa bądź większa od 0,9 LU na 1 ha użytków rolnych) przekracza średnią wartość tego wskaźnika dla Polski.

Na etapie wyboru metody procedury zawężenia obszarów dokonano szczegółowej analizy dostępnych danych. Do obliczeń wykorzystane zostały dane najbardziej aktualne pochodzące z Systemu Identyfikacji Działek Rolnych oraz Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt ARiMR. Przyjęto założenie, że transparentna metoda to taka, która wykorzystuje najnowsze dostępne dane, corocznie zgłaszane przez rolników do systemów administracyjnych. Wykorzystane podejście było zgodne z propozycjami zawartymi w wytycznych KE dotyczącymi udziału gruntów należących do gospodarstw z intensywną gospodarką rolną. Jednocześnie w największym stopniu odpowiada ono specyfice polskiego rolnictwa, ponieważ nawiązuje do struktury produkcyjno-wielkościowej gospodarstw rolnych w kraju. Pozwala wyodrębnić wszelkie gospodarstwa z produkcją roślinną i zwierzęcą, które z racji struktury i rozmiarów produkcji radzą sobie z ograniczeniami naturalnymi. Należy podkreślić bardzo wysoki próg udziału gruntów intensywnych (66%) wynegocjowany z KE, który miał zagwarantować ograniczenie wpływu znacznej jednorodności rolnictwa na danym obszarze. Według wytycznych KE powinno to być 50% (tj. ponad połowa) lub ewentualnie 60% (tj. analogicznie jak w przypadku kryteriów biofizycznych). Na etapie dyskusji z KE strona polska argumentowała jednak, że w Polsce, m.in. w związku z zastosowaniem stosunkowo małych jednostek administracyjnych (obręby ewidencyjne), dopiero zastosowanie progu 66% udziału użytków rolnych, objętych intensywnym systemem gospodarowania umożliwia wskazanie obszarów, które są wystarczająco jednorodne pod względem intensywności prowadzonej produkcji. Wynika to z dużego zróżnicowania struktury agrarnej, przestrzennego zróżnicowania struktury produkcji, oraz zaawansowania technologicznego gospodarstw w Polsce. Ponadto pragnę zwrócić uwagę, że zastosowanie zaproponowanej przez KE metody *fine tuning* spowodowałoby wyłączenie w Polsce ze wsparcia ONW od 5,5 mln ha do 10,9 mln ha UR. Polska wynegocjowała natomiast zastosowanie metody uwzględniającej specyfikę polskiego rolnictwa, dzięki której wyłączona powierzchnia została ograniczona do 0,18 mln ha UR.

Z poważaniem,

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Anna Gembicka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Zał. wym.